

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 258/2013-8

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 30. apríla 2013 predbežne prerokoval sťažnosť P. K., K., zastúpeného advokátkou JUDr. V. B., K., vo veci namietaného porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Krajského súdu v Košiciach v konaní vedenom pod sp. zn. 4 Co/252/2011 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť P. K. o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 21. marca 2013 doručená sťažnosť P. K. (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namieta porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie veci v primeranej

lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Krajského súdu v Košiciach (ďalej len „krajský súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 4 Co/252/2011.

2. *Sťažovateľ v sťažnosti okrem iného uviedol: «Žalobou doručenou Okresnému súdu Košice II dňa 28. 12. 2010 sa sťažovateľ ako žalobca proti Mestu K. ako žalovanému domáhal určenia, že má právo na náhradný byt. Rozsudkom č. k. 42 C/199/2010-47 z 6. 6.2011 Okresný súd Košice II určil, že sťažovateľ má v dôsledku skončenia jeho nájomného pomeru k služobnému bytu výpoveďou zo dňa 2. 8. 2010 právo na náhradný byt, ktorý je veľkosťou obytnej plochy, vybavením, umiestnením a výškou nájomného primeraný k bytu na 2. poschodí... v K., ktorý pozostáva z dvoch izieb, kuchynského kúta, chodby, kúpeľne a WC, celkovo o výmere 68,87 m².*

Proti tomuto rozsudku podal žalovaný dňa 7. 7. 2011 odvolanie, ku ktorému sa žalobca vyjadril podaním doručeným súdu dňa 19. 7. 2011. Do dnešného dňa nebolo o odvolaní proti rozsudku Okresného súdu Košice II č. k. 42 C/199/2010-47 rozhodnuté, hoci od vyjadrenia žalobcu k odvolaniu žalovaného už uplynulo viac ako devätnásť mesiacov...

Postup Krajského súdu v Košiciach urgoval sťažovateľ opakovane, a to žiadosťou zo dňa 18. 01. 2012, urgenciou zo dňa 23. 7. 2012 a žiadosťou zo dňa 14. 12. 2012, avšak bezvýsledne. Dňa 13. 02. 2013 podal sťažovateľ predsedovi Krajského súdu v Košiciach sťažnosť na prietahy v konaní. Dňa 14. 03. 2013 bol sťažovateľovi doručený list, v ktorom predseda krajského súdu uviedol, že „doposiaľ sa nepodarilo zabezpečiť riadne podklady pre jeho prešetrenie.“»

3. V nadväznosti na uvedené sťažovateľ navrhuje, aby ústavný súd takto rozhodol:

„1. Právo P. K. na prerokovanie vecí bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy SR a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Krajského súdu v Košiciach porušené bolo.

2. Krajskému súdu v Košiciach v konaní vedenom pod sp. zn. 4 Co/252/2011 prikazuje konať bez zbytočných prietahov.

3. P. K. priznáva primerané finančné zadostučinenie vo výške 3 000,- eur, ktoré je Krajský súd v Košiciach povinný vyplatiť mu do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

4. Krajský súd v Košiciach je povinný uhradiť sťažovateľovi trovy konania vo výške 275,94 eur do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu na účet jeho právnej zástupkyne...“

II.

4. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

5. Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

6. Podľa § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde sťažnosť podľa čl. 127 ústavy nie je prípustná, ak sťažovateľ nevyčerpal opravné prostriedky alebo iné právne prostriedky, ktoré mu zákon na ochranu jeho základných práv a slobôd účinne poskytuje a na ktorých použitie

je sťažovateľ oprávnený podľa osobitných predpisov. Podľa odseku 2 citovanej právnej normy ústavný súd neodmietne prijatie sťažnosti, aj keď sa nesplnila podmienka podľa odseku 1, ak sťažovateľ preukáže, že túto podmienku nesplnil z dôvodov hodných osobitného zreteľa.

7. Ústavný súd už viackrát rozhodol (m. m. I. ÚS 21/99, IV. ÚS 153/03, I. ÚS 33/05), že účelom práva účastníka konania pred všeobecným súdom podať sťažnosť na prietahy v konaní je poskytnutie príležitosti tomuto súdu, aby sám odstránil protiprávny stav zapríčinený porušením základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov. Ústavný súd preto o sťažnosti, ktorou je namietané porušenie základného podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, koná iba za predpokladu, ak sťažovateľ preukáže, že využil označené právne prostriedky, ktoré má podľa zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o súdoch“), alebo ak sa preukáže, že sťažovateľ túto podmienku nesplnil z dôvodov hodných osobitného zreteľa (§ 53 ods. 2 zákona o ústavnom súde); takéto dôvody v danej veci sťažovateľ neuviedol a ani ich ústavný súd nezistil.

8. Podľa názoru ústavného súdu sa podanie sťažnosti na prietahy v konaní v zmysle § 3 ods. 7 a § 62 a nasl. zákona o súdoch zásadne považuje za účinný prostriedok ochrany takých základných práv, ktoré súvisia so základným právom na súdnu ochranu, ako aj so základným právom na konanie bez zbytočných prietahov (napr. IV. ÚS 153/03, IV. ÚS 278/04). Účinnosť takeého právneho prostriedku ochrany pred zbytočnými prietahmi v súdnom konaní potvrdzuje aj znenie zákona č. 385/2000 Z. z. o sudcoch a prísediacich a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o sudcoch“), ktorý vo viacerých ustanoveniach zdôrazňuje povinnosť sudcu konať bez zbytočných prietahov a ustanovuje za také prietahy aj disciplinárnu zodpovednosť [§ 2 ods. 2, § 30 ods. 4, § 52 ods. 1, § 116 ods. 1 písm. b) a § 118 ods. 1 zákona o sudcoch]. Podobne aj zákon o súdoch v § 64 ods. 1 ustanovuje, že „Účelom vybavovania sťažnosti je zistiť, či v danej veci boli spôsobené prietahy v konaní...“. V zmysle prvej vety druhého odseku citovaného zákonného ustanovenia „Orgán, ktorý vybavuje sťažnosť, je povinný na účel zistenia stavu veci prešetriť všetky skutočnosti“. V súvislosti s tým ústavný súd

poznávaná, že vyčerpanie opravných prostriedkov alebo iných právnych prostriedkov, ktoré zákon sťažovateľovi na ochranu jeho základných práv a slobôd účinne poskytuje a na ktorých použitie je oprávnený podľa osobitných predpisov, je jedným z atribútov prípustnosti sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy, a teda podmienkou konania vo veci individuálnej ochrany základných práv a slobôd pred ústavným súdom.

9. Špecifickosť sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy teda spočíva okrem iného aj v tom, že k jej podaniu môže zásadne dôjsť až subsidiárne. Zmysel a účel zásady subsidiarity vyplýva aj z toho, že ochrana ústavnosti nie je a ani z povahy veci nemôže byť iba úlohou ústavného súdu, ale je takisto úlohou všetkých orgánov verejnej moci, v tom rámci predovšetkým všeobecného súdnictva. Ústavný súd predstavuje v tejto súvislosti inštitucionálny mechanizmus, ktorý nastupuje až v prípade zlyhania všetkých ostatných do úvahy prichádzajúcich orgánov verejnej moci.

10. Ústavný súd zo sťažnosti a z jej príloh a dopytom na krajskom súde zistil, že sťažovateľ doručil krajskému súdu (nebola adresovaná predsedovi krajského súdu) sťažnosť na prieťahy 13. februára 2013 a predseda krajského súdu 13. marca 2013 v odpovedi sťažovateľovi na jeho podanie, ktorým sa sťažoval na prieťahy v konaní, uviedol: „... k dnešnému dňu sa nám nepodarilo zabezpečiť riadne podklady pre jeho prešetrenie. Správu o výsledkoch šetrenia Vám zašleme v neskoršom termíne...“ Následne po prešetrení veci predseda krajského súdu listom sp. zn. Spr. 41/2013 z 19. apríla 2013 sťažovateľovi oznámil, že vo veci bolo rozhodnuté 18. apríla 2013.

11. Vzhľadom na to, že sťažnosť adresovanú ústavnému súdu sťažovateľ podal 21. marca 2013 a krajskému súdu bola sťažnosť na prieťahy v konaní vedenom pod sp. zn. 4 Co/252/2011 doručená 13. februára 2013, posúdil ústavný súd podanie sťažnosti na prieťahy podľa zákona o súdoch zo strany sťažovateľa iba ako formálny úkon, ktorému nemožno pripísať účinky, ktoré by inak takáto sťažnosť mohla mať, ak by predseda krajského súdu dostal primeranú (rozumnú) lehotu na prijatie opatrení proti zbytočným prieťahom vo veci samej (podobne II. ÚS 376/06, IV. ÚS 48/06, II. ÚS 390/06). Nemožno rovnako obísť skutočnosť, že vo veci krajský súd konal a 18. apríla 2013 aj meritórne

rozhodol. Na základe týchto zistení ústavný súd dospel k záveru, že v zmysle § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde sťažnosť nie je prípustná, a preto ju odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

12. Aj keby sťažnosť nebola odmietnutá z dôvodu jej neprípustnosti, musel by ju ústavný súd odmietnuť z dôvodu jej zjavnej neopodstatnenosti, ktorá môže vyplývať aj z toho, že porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (čl. 6 ods. 1 dohovoru) sa namieta v takom konaní pred všeobecným súdom, ktoré z hľadiska jeho druhu a povahy netrvá tak dlho, aby sa dalo vôbec uvažovať o zbytočných priet'ahoch (m. m. II. ÚS 93/03, II. ÚS 177/04).

13. Z judikatúry ústavného súdu vyplýva, že nie každý zistený priet'ah v súdnom konaní má nevyhnutne za následok porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (I. ÚS 46/01, I. ÚS 66/02, I. ÚS 154/03, IV. ÚS 147/04, IV. ÚS 221/05). V prípade, keď ústavný súd zistil, že charakter postupu všeobecného súdu sa nevyznačoval takými významnými priet'ahmi, ktoré by bolo možné kvalifikovať ako „zbytočné priet'ahy“ v zmysle čl. 48 ods. 2 ústavy, čo platí, aj pokiaľ ide o čl. 6 ods. 1 dohovoru, nevyslovil porušenie základného práva zaručeného v tomto článku (napr. II. ÚS 57/01, IV. ÚS 110/04), prípadne návrhu buď nevyhovel (napr. I. ÚS 11/00), alebo ho odmietol ako zjavne neopodstatnený (napr. I. ÚS 17/01, I. ÚS 41/01, I. ÚS 57/01, IV. ÚS 221/05).

14. Doterajšia dĺžka konania vedeného krajským súdom (pozri bod 2) však zatiaľ vylučuje, aby jeho konanie vedené pod sp. zn. 4 Co/252/2011 bolo možné pokladať za konanie so zbytočnými priet'ahmi, t. j. žeby uvedené priet'ahy dosahovali potrebnú ústavnoprávnu intenzitu.

15. V dôsledku odmietnutia sťažnosti bolo bez právneho významu, aby sa ústavný súd zaoberal ďalšími požiadavkami uvedenými v sťažnosti.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 30. apríla 2013